

جلسات متعددی در سطح رهبری شان برگزار شده است و خیلی از مقامات طالبان در سطوح مختلف به ما گفته اند عزم امارت اسلامی این است که آب را بدهد؛ ولی این مشکل فنی هم وجود دارد. به نظر من نگران کننده است

برای واگذاری بخشی از آن، امتیازهای ویژه‌ای از همسایگان بگیرند؛ یعنی مثلاً به مردمش بتواند بگوید: «من این آب را دادم به ایران و (به فرض) به جایش ترانزیت چابهار را گرفتم که از مسیر پاکستان هم امن تر است، هم هفتصد کیلومتر نزدیک تر است، هم جاده اش بهتر است.» در این زمینه، مسئولین ما باید بتوانند درست عمل کرده و هم خواسته‌های مردم و دولت افغانستان، هم خواسته‌های مردم ایران را در نظر بگیرند.

در دوره قبلی ما شاهد بودیم رئیس جمهوران هند و افغانستان آمدند چابهار و دولت و وزارت خارجه ما بدون در نظر گرفتن دغدغه‌های آبی، چابهار را واگذار کردند. مودی و غنی بعد از سفر به چابهار، بلافاصله رفتند بند سلما را افتتاح کردند. در این مورد جستجویی بکنید که درست باشد؛ یعنی مودی به هند برنگشت، از اینجا به افغانستان رفت تا بند سلما را افتتاح کنند. خبرها حاکی است در چابهار هیچ بحثی از آب هیرمند و هامون و احیای تالاب نشده است؛ حتی یکی از مسئولین آبی کشور به من گفتند: «رفتیم صحبت کردیم با بعضی از مقامات وزارت خارجه و آن‌ها تمسخرآمیز جواب دادند این بحث آب است و آن بحث راه و ربطی به هم ندارد.»

در دوره کنونی ملا برادر هم آمد چابهار و مدام تأکید می‌شود روی بحث چابهار و ترانزیت. به نظرم باید بحران آب در صدر اخبار بماند و پیگیری شود که آب بیاید. مهم‌ترین مشکل و معضل ما در مورد حق آب بند کمال خان است. بندی که ظرفیت اندکی دارد. حق آب ما چیزی بین پانزده تا هجده برابر ظرفیت آن بند است. حق آب ما ۸۲۰ میلیون مترمکعب در سال است. گنجایش کمال خان چقدر است؟ حدود پنجاه میلیون مترمکعب. یعنی می‌شود چند برابر؟

تقریباً کمتر از بیست برابر.

تقریباً ۱۶ برابر است؛ پس چرا می‌گوییم مشکل بزرگ ما کمال خان است؟ مشکل اینجاست که آب به صورت تدریجی نمی‌آید؛ بلکه یک‌باره می‌آید. اصلاً این بند کمال خان بندی انحرافی است آب را منحرف می‌کند. خودشان با این استدلال زده بودند که بند کنترلی است؛ ولی کنترلی نیست. چون آب یک‌باره به صورت سیلاب می‌آید، پس هیچ وقت بندی که حدود پنجاه میلیون مترمکعب گنجایش دارد، نمی‌تواند ۸۲۰ میلیون مترمکعب آب به ما بدهد. هرچقدر هم دریچه‌هایش را باز کنند به نظر من نمی‌تواند این اتفاق بیفتد. البته صحبت‌هایی شده از اصلاح بند و خاکریز زده‌اند و دریچه‌ها را درست کرده‌اند؛ چون در شهریور ۱۴۰۱ آب آمد و متأسفانه منحرف شد. بعد از ساخته شدن فیلم «میراب» بود. گفتند: «دریچه‌ها خراب بوده و دریچه‌های اصلی باز نشده است.»

ولی چند ماه پیش در فروردین ماه ۱۴۰۲ آب ۴۸ ساعته به ایران رسید. این نشان می‌داد دریچه‌های جدیدی باز شده که این آب را بیرون داده‌اند. سفیر محترم و نماینده ویژه رئیس جمهور در امور افغانستان گفته‌اند دریچه‌ها اصلاح شده و لایروبی سی‌چهل کیلومتری در مسیر انجام داده‌اند. خاکریزهایی هم زده شده که آب به سمت گود زره نرود؛ ولی بالاخره این نگرانی وجود دارد که به لحاظ فنی حتی اگر طالبان هم بخواهد، به سختی می‌تواند این حق آب را بدهد؛ چون صحبت‌های زیادی شده که طالبان در سطح رهبری ورود پیدا کرده در مورد بحران حق‌آبه ایران.